

[Time:3.00 Hrs]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 (A) Answer the following: (**Any 5**)

(10)

- i) Net National Product (NNP).
- ii) Trade Cycle.
- iii) Multiplier
- iv) Accelerator
- v) LM curve.
- vi) IS curve.
- vii) Money supply.
- viii) Cost push inflation.

(B) Choose the correct option for the following: (**Any 10**)

(10)

- i) In 1949 , a National Income Committee was appointed with ---- as its Chairman.
 - a) Dr. D. R. Gadgil
 - b) V.K.R.V.Rao
 - c) Pandit Nehru
 - d) P.C.Mahalanobis
- ii) Four sectoral model of circular flow of national income including the households, business, government and the Sectors.
 - a) Agriculture.
 - b) Service
 - c) Foreign
 - d) Transport.
- iii) The necessary condition for the constant flow of income is savings must be equal to
 - a) Income.
 - b) Expenditure
 - c) Investment
 - d) Capital
- iv) The interaction of the aggregate demand function with aggregate supply function determines the level of income and
 - a) Saving

- b) Consumption
- c) Employment
- d) Demand
- v) Schedule represents the expectations of maximum receipts of the entrepreneur at each possible level of employment.
 - a) Aggregate demand
 - b) Aggregate supply
 - c) Investment
 - d) Total consumption
- vi) The ratio between income and consumption is calls
 - a) Income function.
 - b) Consumption function
 - c) Investment function
 - d) Saving function
- vii) The LM curve is
 - a) Vertical straight line
 - b) Downward sloping curve
 - c) Upward sloping curve
 - d) Horizontal straight line
- viii) Which of the following curve shows the goods market equilibrium?
 - a) LM curve
 - b) IS curve
 - c) Demand curve
 - d) Phillips curve
- ix) On which side of the following curve there is excess supply in the goods market?
 - a) Right side of IS Curve
 - b) Left side of IS Curve
 - c) Right side of LM curve
 - d) Left side of LM curve
- x) Which of the following is not true of excess reserve held by commercial banks?
 - a) Banks statutory hold them
 - b) They are determined by clearing drain and currency drain
 - c) They are voluntarily held by bank
 - d) They influence the money multiplier
- xi) Transaction demand for money is explained by -----
 - a) Neo classical economist
 - b) Classical economist

- c) Post Keynesian economics
- d) Modern economist
- xii) Transaction motive is further subdivided into -----
 - a) speculative and precautionary
 - b) profit and business
 - c) income and business
 - d) transaction and speculative

- Q.2 Attempt **any two** from the following. (20)
- A) Discuss the methods of measurement of national income.
 - B) Describe the circular flow of income in two sector economy.
 - C) Discuss the Say's law of market.
- Q. 3 Attempt **any two** from the following. (20)
- A) Explain the principle of effective demand.
 - B) Write an explanatory note on 'Super Multiplier'.
 - C) Examine the relevance of Keynesian theory tools to the developing countries.
- Q.4 Attempt **any two** from the following. (20)
- A) Write down about the Phillips curve.
 - B) Explain the term 'Stagflation' with the help of diagram.
 - C) What are the responsible factors for the stagflation?
- Q.5 Attempt **any two** from the following. (20)
- A) What are the functions of money?
 - B) Explain the Keynesian theory of demand for money.
 - C) Explain the causes and effects of inflation.

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्र.१ अ) खालील बाबींवर टीप लिहा. (कोणत्याही ५)

(१०)

i) निव्वळ राष्ट्रीय उत्पादन (NNP).

ii) व्यापार चक्र.

iii) गुणक

iv) प्रवेगक

v) एलएम वक्र

vi) आयएस वक्र.

vii) पैशाचा पुरवठा.

viii) खर्चजन्य भाववाढ

ब) खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०)

(१०)

i) 1949 मध्ये, एक राष्ट्रीय उत्पन्न समिती नेमण्यात आली ज्याचे अध्यक्ष होते.

अ) डॉ. डी. आर. गाडगीळ

ब) व्ही.के.आर.व्ही.राव

क) पंडित नेहरू

ड) पी.सी.महालनोबिस

ii) राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या चक्राकार प्रवाहाचे चार क्षेत्रीय मॉडेल ज्यात कुटुंबसंस्था, व्यवसाय क्षेत्र, सरकार आणि क्षेत्रे यांचा समावेश होतो.

अ) शेती.

ब) सेवा

क) विदेशी

ड) वाहतूक

iii) उत्पन्नाच्या स्थिर प्रवाहासाठी आवश्यक अट म्हणजे बचत इतकी असणे आवश्यक आहे.

अ) उत्पन्न

ब) खर्च

क) गुंतवणूक

ड) भांडवल

iv) एकूण मागणी फलन व एकूण पुरवठा फलन यांचा परस्परसंवाद उत्पन्न आणि -----
- ची पातळी ठरवतो.

- अ) बचत
- ब) उपभोग
- क) रोजगार
- ड) मागणी

v) वेळापत्रक हे रोजगाराच्या प्रत्येक संभाव्य स्तरावर उद्योजकाच्या जास्तीत जास्त प्राप्तीच्या अपेक्षांचे प्रतिनिधित्व करते.

- अ) एकूण मागणी
- ब) एकूण पुरवठा
- क) गुंतवणूक
- ड) एकूण उपभोग

vi) उत्पन्न आणि उपभोग यांच्यातील गुणोत्तर म्हणजे

- अ) उत्पन्न फलन
- ब) उपभोग फलन
- क) गुंतवणूक फलन
- ड) बचत फलन

vii) LM वक्र हा असतो.

- अ) अनुलंब सरळ रेषा
- ब) खालच्या दिशेने उतार असलेला वक्र
- क) ऊर्ध्वगामी उतार वक्र
- ड) क्षैतिज सरळ रेषा

viii) खालीलपैकी कोणता वक्र वस्तूच्या बाजारपेठेतील समतोल दर्शवतो?

- अ) एलएम वक्र
- ब) आयएस वक्र
- क) मागणी वक्र
- ड) फिलिप्स वक्र

ix) खालील वक्राच्या कोणत्या बाजूला वस्तू बाजारात आधिक्य पुरवठा असतो?

- अ) IS वक्राची उजवी बाजू
- ब) IS वक्राची डावी बाजू
- क) LM वक्राची उजवी बाजू
- ड) LM वक्राची डावी बाजू

x) खालीलपैकी कोणते व्यापारी बँकांकडे असलेल्या अतिरिक्त राखीव रकमेबाबत खरे नाही ?

- अ) बँका वैधानिकपणे धारण करतात
- ब) निसारण आणि चलन निचरा साफ करून निर्धारित केले जातात

- क) ते स्वेच्छेने बँकेकडे आहेत
 ड) पैशाच्या गुणकारावर प्रभाव पाडतात
- xi) पैशाच्या व्यवहाराची मागणी ----- यांनी स्पष्ट केली आहे.
 अ) नव सनातनीय अर्थशास्त्रज्ञ
 ब) सनातनीय अर्थशास्त्रज्ञ
 क) पोस्ट केनेशियन अर्थशास्त्रज्ञ
 ड) आधुनिक अर्थशास्त्रज्ञ
- xii) व्यवहाराचा हेतू पुढील मध्ये उपविभाजित केला आहे.
 अ) सट्टा आणि सावधगिरी
 ब) नफा आणि व्यवसाय
 क) उत्पन्न आणि व्यवसाय
 ड) व्यवहार आणि सट्टा

- प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (२०)
 अ) राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या मोजमाप पद्धतींची चर्चा करा.
 ब) द्विक्षेत्रीय अर्थव्यवस्थेतील उत्पन्नाच्या चक्राकार प्रवाहाचे वर्णन करा.
 क) सेच्या बाजार नियमाची चर्चा करा.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (२०)
 अ) प्रभावी मागणीचे तत्त्व स्पष्ट करा.
 ब) 'महागुणक' वर स्पष्टीकरणात्मक टीप लिहा.
 क) विकसनशील देशांसाठी केनेशियन सिद्धांत साधनांची प्रासंगिकता तपासा.
- प्र.४ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (२०)
 अ) फिलिप्स वक्र विषयी लिहा.
 ब) आकृतीच्या साहाय्याने 'रोजगारविरहीत भाववाढ' ही संकल्पना स्पष्ट करा.
 क) रोजगारविरहीत भाववाढीसाठी कोणते घटक जबाबदार आहेत?
- प्र.५ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (२०)
 अ) पैशाची कार्ये काय आहेत?
 ब) केन्सचा पैशाच्या मागणीचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
 क) चलनवाढीची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.
